

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
TRABZON
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

**“TRABZON İLİNDE YAŞAYAN 18 YAŞ VE ÜSTÜ
BİREYLERDE BAZI KRONİK HASTALIKLARIN (OBEZİTE,
HİPERTANSİYON, DİYABETES MELLİTUS, DİSLİPİDEMİ)
İLE PSÖDOEKSFOLİASYON SENDROMU (PEXS) VE
PSÖDOEKSFOLİASYON GLOKOMU (PEXG)
PREVALANSLARI VE RİSK FAKTÖRLERİ, KRONİK
HASTALIKLAR VE KÜRESEL İKLİM KRİZİ RİSK ALGISI
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ” PROJESİ
İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ**

“TRABZON İLİNDE YAŞAYAN 18 YAŞ VE ÜSTÜ BİREYLERDE BAZI KRONİK HASTALIKLARIN (OBEZİTE, HİPERTANSİYON, DİYABETES MELLİTUS, DİSLİPİDEMİ) İLE PSÖDOEKSFOLİYASYON SENDROMU (PEXS) VE PSÖDOEKSFOLİYASYON GLOKOMU (PEXG) PREVALANSLARI VE RİSK FAKTÖRLERİ, KRONİK HASTALIKLAR VE KÜRESEL İKLİM KRİZİ RİSK ALGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ” PROJESİ İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Taraflar

Madde 1- Protokolün amacı;

- Halkın sağlık sorunlarının belirlenmesine ve sağlık hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik bilimsel araştırmalar yapmak, bu konuda Sağlık Bakanlığına bilgi sağlayarak destek olmak,
- Halka mümkün olan en iyi sağlık hizmetini sunmak için halkın sağlık düzeyini yükseltici çalışmalar yapmak,

Madde 2- Protokolün kapsamı;

Trabzon ilinde ikamet eden 18 yaş ve üzeri bireylerde obezite, hipertansiyon, diyabetes mellitus, dislipidemi, psödoeksfoliyasyon sendromu (PEXS), psödoeksfoliyasyon glokomu (PEXG), glokom ve refraksiyon bozuklukları prevalansları ve ilişkili risk faktörlerinin belirlenmesi ve kronik hastalıklar ile küresel iklim krizi risk algısı arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlayan bilimsel ve etik ilkeler uygun araştırmanın yapılması.

Madde 3- Protokolün yasal dayanağı;

- 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin 2. fıkrasının a) ve ç) bentleri (a) *Halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi, hastalık risklerinin azaltılması ve önlenmesi, ç) Sağlık eğitimi ve araştırma faaliyetlerinin geliştirilmesi.*),
- 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 26. maddesinin 2. fıkrasının a), ç) ve d) bentleri (a) *Halk sağlığını korumak ve geliştirmek, sağlık için risk oluşturan faktörlerle mücadele etmek. ç) Yaşam kalitesini yükseltecek alışkanlıkları kazandırarak toplumdaki tüm bireylerin sağlığını geliştirmek; hatalı beslenme alışkanlıkları, obezite, sigara ve benzeri zararlı maddelerin yol açtığı sağlık riskleri ve tehditleri ile mücadele etmek, bu hususları izlemek,*

araştırmak, veri toplanmasını sağlamak ve değerlendirmek d) Birey, toplum ve çevre sağlığını etkileyen ve genel sağlığı ilgilendiren her tür etkeni incelemek...)

Madde 4- Protokoldeki tanımlardan;

- Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
- Valilik: Trabzon Valiliğini
- Üniversite: Karadeniz Teknik Üniversitesini,
- Müdürlük: Trabzon İl Sağlık Müdürlüğünü,
- İlçe Sağlık Müdürlüğü (İSM): Akçaabat, Araklı, Arsin, Of, Ortahisar, Yomra ilçelerinde bulunan ilçe sağlık müdürlüklerini,
- Sağlıklı Hayat Merkezi (SHM): Ortahisar ve Akçaabat ilçe merkezlerinde bulunan sağlıklı hayat merkezlerini,
- Toplum Sağlığı Merkezi (TSM): Beşikdüzü, Çarşıbaşı, Çaykara, Dernekpazarı, Düzköy, Hayrat, Köprübaşı, Maçka, Sürmene, Şalpazarı, Tonya, Vakfikebir ilçelerinde bulunan toplum sağlığı merkezlerini ifade eder.

Madde 5 - Protokolün tarafları;

Bu protokol, Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü ve Karadeniz Teknik Üniversitesi arasında aşağıda yazılı şartlar dâhilinde akdedilerek, Valilik Olurlarına sunulmuştur.

	Adres	Telefon Numarası	Faks Numarası
Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü	Gülbaharhatun Mah. İnönü Cad. Ahmet Can Bali Sok. No:15 Ortahisar / Trabzon	0 (462) 410 61 10	0 (462) 410 61 00
Karadeniz Teknik Üniversitesi	Karadeniz Teknik Üniversitesi Kanuni Kampüsü, Ortahisar/ Trabzon	0 (462) 377 30 00	0 (462) 325 32 05

- Taraflar yukarıda belirtilen adresleri tebligat adresi olarak kabul etmişlerdir. Adres değişiklikleri usulüne uygun şekilde karşı tarafa tebliğ edilmedikçe en son bildirilen adrese yapılacak tebliğ ilgili tarafa yapılmış sayılır.
- Taraflar, yazılı tebligatı daha sonra süresi içinde yapmak kaydıyla, posta kuryesi, faks veya elektronik posta gibi diğer yollarla da bildirimde bulunabilirler.

H.

İKİNCİ BÖLÜM Üniversitenin Yükümlülükleri

Madde 6- Üniversitenin yükümlülükleri şunlardır;

- a) Araştırma için Ek-1 de sunulan listede KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İç Hastalıkları Anabilim Dalı Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bilim Dalı, Nefroloji Bilim Dalı, Biyokimya Anabilim Dalı, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı'ndan öğretim üyeleri ve araştırma görevlisi doktorların görevlendirilmesi,
- b) Araştırmada kullanılacak tıbbi malzemelerin temin edilmesi,
- c) Ek-1'deki listede görevli araştırma ekibince aşağıdaki işlemlerin yapılmasının sağlanması,
  1. Çevrim içi veri toplama formlarının hazırlanması ve onam formlarının hazırlanması,
  2. Araştırma yapılacak Trabzon'un tüm ilçelerinde hedef grup örneklem sayısının yaş ve cinsiyete göre belirlenmesi,
  3. Örnekleme uygun kişilerle yüz yüze, hane ve toplum tabanlı verilerin toplanması, bunun için veri toplama elemanlarının belirlenmesi, görevlendirilmesi ve eğitimlerinin yapılması,
  4. Katılımcılara projede taranan hastalıklarla ilgili hazırlanacak broşürlerin basımı ve dağıtılması,
  5. Görüşme yapılan katılımcılara görüşmenin yapıldığının ertesi gününe, o yerleşim yerine yönelik Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü tarafından önerilen ve izin verilen sağlık kurum/kuruluşlarına (Hastane, Toplum Sağlığı Merkezi, Aile Sağlığı Merkezi, Sağlıklı Hayat Merkezi, İlçe Sağlık Müdürlükleri, Sağlık Evi vb.) gelmeleri, Ek 2 Listede sunulan kan basıncı ölçümü, ağırlık, boy, bel, kalça ölçümleri ile göz muayenelerinin yapılması ve kan örneği alınması için randevu verilmesi,
  6. Randevu verilen sağlık kurum/kuruluşlarında iş akışını aksatmayacak şekilde kan alımı, gerekli ölçüm ve muayeneler için programı yapılması ve o yerleşim yeri için kan alınacak kişi sayısının belirlenerek günlük/haftalık olarak Trabzon İl Sağlık Müdürlüğüne bildirilmesi,
  7. Bir gün önce görüşme yapılan katılımcılar sağlık kurum/kuruluşlarına geldiklerinde kan örneği alınması, kişilerin mahremiyetine ve kişisel verilerinin korunmasına dikkat ve özen gösterilerek kan basıncı ölçümü, ağırlık, boy, bel, kalça ölçümleri ile göz muayenelerinin yapılmasının sağlanması ve bunların kayıt altına alınması,

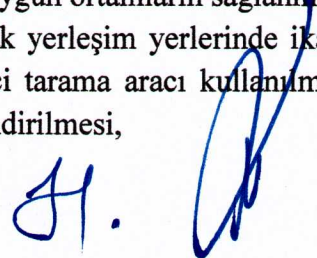

8. Katılımcıların kanında/serumunda Ek-2 de sunulan listede bulunan parametreleri araştırmak için 5 ml'lik sodyum sitrat (SST) jelli ve 5 ml'lik EDTA'lı biyokimya tüplerine venöz kan örneği alınması,
9. Alınan kan örneklerinin alındığı günün sonuna kadar sağlık kurumunda soğuk zincir şartlarında saklanması, Karadeniz Teknik Üniversitesi Farabi Hastanesi Biyokimya Laboratuvarı'na ulaştırılması ve analizlerinin yapılması,
10. Diyabet mellitus tanısı için açlık kan şekerinin (AKŞ) 100-125 arasında çıkan kişilere o hafta içinde uygun bir günde sağlık kuruluşuna tekrardan davet edilerek OGTT yapılması, OGTT analizleri için glukoz yüklemesi sonrası başlangıç ve 2. saat kan alım işlemlerinin yapılarak kan örneklerinin Karadeniz Teknik Üniversitesi Farabi Hastanesi Biyokimya Laboratuvarı'na ulaştırılması ve analizlerinin yapılması,
11. Kan analiz, ölçüm ve muayene sonuçlarının katılımcılara tercih ettikleri ve onam formunda da belirttikleri e-posta, cep telefonuna SMS ve/veya WhatsApp vb. iletişim yöntemleriyle ulaştırılması,
12. Araştırmada saptanan yeni vakalarla iletişime geçilerek bağlı buldukları aile hekimlerine yönlendirilmeleri,
13. Verilerin istatistik programına girilmesi ve analiz edilmesi,
14. Araştırma sonuçlarının protokol taraflarının da görüşleri alınarak bilimsel raporunun hazırlanması,
15. Araştırma sonuçlarının yapılacak paylaşım toplantısı ve etkinliği düzenlenerek protokol tarafları ile ilgili kamu ve özel kurum/kuruluşları ile basın aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılması,
16. Araştırma sonuçlarının protokol taraflarının da görüşleri alınarak ulusal/uluslararası kongrelerde sunulması ve bilimsel dergilerde yayınlanması.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Müdürlüğün Yükümlülükleri

Madde 7- Müdürlüğün yükümlülükleri şunlardır;

- a) Katılımcılardan kan numunelerinin alınması ve muayenelerinin yapılabilmesi için Trabzon ilindeki tüm ilçelerde uygun sağlık kurum/kuruluşlarının (Hastane, Toplum Sağlığı Merkezi, Aile Sağlığı Merkezi, Sağlıklı Hayat Merkezi, İlçe Sağlık Müdürlükleri, Sağlık Evi vb.) belirlenmesi ve araştırma ekibine bildirilmesi,
- b) Belirlenen sağlık kurum/kuruluşlarında ölçüm, muayene ve kan alımları için imkanlar ölçüsünde, sağlık hizmetini aksatmayacak şekilde uygun ortamların sağlanması,
- c) Sağlık kurum/kuruluşlarına gelemeyecek veya uzak yerleşim yerlerinde ikamet eden katılımcılar için uygun nitelikte hazırlanmış gezici tarama aracı kullanılmasına izin verilmesi ve planlama dahilinde de bu aracın görevlendirilmesi,

- d) Yapılacak veri toplama, ölçüm, muayene ve kan alım işlemlerinde gözlemcilik ve denetçilik yapmak üzere sağlık personeli görevlendirilmesi,
- e) Araştırmada saptanan yeni vakaların veya hastalığı olup da kontrol altında olmayanların, bağlı oldukları aile hekimlerine bilgi verilmesinin ve yönetimlerinin sağlanması

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Son Hükümler, Atıflar**

Madde 8- Araştırmanın yapılabilmesi için gerekli tüm giderler, KTÜ BAP13-Araştırma Üniversiteleri Destek Programı Projesi çağrısı kapsamında alınacak proje bütçesinden karşılanacaktır.

Madde 9- Araştırmaya ve sonuçlarına ilişkin kişisel bilgi, belge ve veriler Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü onayı olmaksızın açıklanamaz ve yayımlanamaz. Ancak, bilimsel nitelikte veriler protokol kapsamında genelleştirilerek ve anonimleştirilerek bilimsel raporlar haline getirilerek ilgili bilimsel ortamlarda sunulması sağlanabilir.

Madde 10- Protokol 31 Mayıs 2026 tarihine kadar geçerlidir.

Madde 11- Bu protokol, ilgili taraflarca imza edildikten sonra yürürlüğe girer.

Madde 12- Bu protokol 12 (on iki) maddeden, 2 (iki) Ek' ten oluşmaktadır. Protokol 2 (iki) nüsha halinde hazırlanarak imza altına alındıktan sonra birer nüshası taraflarda yer almalıdır.

Prof. Dr. Hamdullah ÇUVALCI
KTÜ Rektörü

Dr. Hakan USTA
Trabzon İl Sağlık Müdürü

OLUR

13.09.2024

Aziz YILDIRIM
Vali

Ek-1: Proje Ekibi

ÜNVANI ADI SOYADI

KURUM

1. Prof. Dr. Murat TOPBAŞ (Proje Yürütücüsü) KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı
2. Doç. Dr. İrfan NUHOĞLU KTÜ Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı
3. Prof. Dr. Yüksel Ali YAZICIOĞLU KTÜ Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı
4. Dr. Öğr. Üyesi Beyhan GÜVERCİN KTÜ Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı
5. Doç. Dr. Hüseyin YAMAN KTÜ Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı
6. Doç. Dr. Murat GÜNAY KTÜ Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim Dalı
7. Araş. Gör. Dr. Yeliz DABAĞ KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı
8. Araş. Gör. Dr. Sümeyra YILDIZ KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı
9. Araş. Gör. Dr. Muhammed İslam ÖZEL KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı
10. Araş. Gör. Dr. Bartu GANNEMOĞLU KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı
11. Araş. Gör. Dr. Mehmet Emre USTA KTÜ Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim Dalı
12. Araş. Gör. Dr. Hanife OLGUN KTÜ Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim Dalı
13. Araş. Gör. Dr. Zeynep Neyyire BEKMEZ KTÜ Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı
14. Uzm. Dr. Esin SAYIN Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü
15. Dr. Ekrem YILDIRIM Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü
16. Dr. Öğr. Üyesi Serdar KARAKULLUKÇU KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı
17. Dr. Öğr. Üyesi Sevil TURHAN KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı
18. Dr. Hakan USTA Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü
19. Prof. Dr. Nazım Ercüment BEYHUN KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

H.

Ek-2: Katılımcılarda Yapılacak Muayene ve Alınan Venöz Kan Örneklerinde Analiz Edilecek Parametreler

1. Yapılacak Muayeneler
• Kan basıncı ölçümü
• Ağırlık ölçümü (elektronik tartı cihazında ölçülen tüm ölçümler)
• Boy ölçümü
• Bel çevresi ölçümü
• Kalça çevresi ölçümü
• Göz muayenesi (Göz içi basıncı, göz dibi muayenesi, cihazla refraksiyon değerleri)
2. Kan Örneklerinde Analiz Edilecek Parametreler
• HbA1C
• Glukoz (Açlık Kan Şekeri)
• Toplam Kolesterol
• Trigliserid
• HDL Kolesterol
• LDL Kolesterol

[Handwritten signature]